

Exegese en internet

Je vindt altijd wat je niet zoekt

Klaas Spronk

Er is via het internet genoeg interessants te vinden voor bijbelonderzoekers. Maar het is goed dat je duidelijk weet wat je zoekt en wat je wilt vinden. Klaas Spronk surft met een bepaalde opdracht en schrijft zijn relaas.

Op mij rust de mooie en gewichtige taak om studenten theologie aan de Vrije Universiteit de eerste beginselen van de wetenschappelijke uitleg van het Oude Testament bij te brengen. Daarbij wijs ik hen enthousiast op de mogelijkheden die de computer biedt. De voordelen ten opzichte van concordanties in boekvorm zijn onmiskenbaar, omdat men vrij eenvoudig kan zoeken naar woordcombinaties en bepaalde grammaticale constructies.

Voor de grammaticale fijnproevers zijn er nu onder andere Bible Works 5 en Quest 2. Voor wie minder vertrouwd is met de talen van de grondtekst blijft de Online Bible (met ook een Nederlandse vormgeving) een geweldig hulpmiddel. Elk jaar verschijnt er een nieuwe versie. Zo krijgt men de beschikking over een steeds verder uitdijend

samenraapsel van allerlei vertalingen, plaatjes, kaarten, oude commentaren, stichtelijke teksten van recenter datum en presentaties voor kinderen. Als ik de

Online Bible aanraad, dan is dat vanwege de gedigitaliseerde bijbeltekst. De rest neem je op de koop toe en is grotendeels, als het gaat om de exegese, ballast.

Weet wat je zoekt!

Voor wie zijn of haar heil zoekt op het internet, geldt hetzelfde. De enorme hoeveelheid aan informatie is overweldigend en draagt zelden bij aan een beter verstaan van de bijbeltekst.

Meer dan ergens anders gaat

hier het gezegde op dat je altijd vindt wat je niet zoekt. Als je aan het rondneuzen bent in oude spulletjes, is dat misschien leuk. Maar als je uit bent op verdieping bij het bijbel lezen, dan kan het verwarrend en frustrerend werken.

Wie het internet op gaat, moet om te beginnen heel goed weten wat hij/zij zoekt. In zekere zin staan bijbel lezen en computergebruik haaks op elkaar. Werken met een computer maakt een mens ongeduldig: het lijkt allemaal steeds sneller te kunnen. Elke wachttijd, al gaat het soms slechts om seconden, roept irritatie op. Daar staat tegenover dat een grondregel van de exegese is dat men de tekst de tijd moet geven. Je moet eerst goed lezen wat er staat, het liefst in een groter verband. Exegese is in de eerste plaats langzaam lezen.

De tabernakel op internet

De redactie vroeg mij om deze bijdrage over gereedschappen voor exegese op het internet te illustreren met de uitleg van Exodus 25-32. Dat heb ik dus eerst maar eens gelezen.

Wat dan opvalt is dat de hoofdstukken 25-31 de opdracht tot de bouw van de tent (tabernakel) bevatten. In 32 gaat het over de zonde rond het gouden kalf. De bouw van de tent wordt beschreven in 35-40. Dat roept bij mij de vraag op naar de relatie tussen 25-31 en 35-40. Komen opdracht en uitvoering overeen? Ook de plaats van de ernstige crisis in de relatie met God door de afgoderij rond het gouden kalf is opmerkelijk. Verder word je nieuwsgierig naar hoe die tent er nu precies uit zag.

Laten we maar met dat laatste beginnen. Internet is niet in de laatste plaats een enorme verzamelbak aan plaatjes. Op zoekpagina www.google.nl geef ik als zoekopdracht om in de categorie afbeeldingen te zoeken naar 'tabernacle'. Dat levert een massa plaatjes op, met daarbij enkele fraaie reconstructies van hetgeen in Exodus beschreven staat. Wie het wetenschappelijker aan wil pakken kan terecht bij de zoekmachine: www.scrib.com. De opdracht 'tabernacle Moses' wijst de weg naar een aantal boeiende sites. Zo komt men terecht op allerlei interessante websites die de onderzoeker verleiden tot nadere inspectie. Een mooi voorbeeld daarvan is een fraaie website over de uitleg van het Oude Testament: <http://hope.edu/academic/religion/bandstra/RTOT/RTOT.HTM>. Na enig bladeren (doorklikken) kom ik bij een heldere plattegrond en bij een overzichtelijk schema waarin Exodus 25-31 en 35-40 naast elkaar worden gezet en krijg ik onverwacht een eerste aanzet voor een antwoord op een van de vooraf gestelde vragen.

Nieuwsgroepen

Een voor de hand liggend startpunt op het internet is www.bijbel.pagina.nl. Men komt onder de indruk van de hoeveelheid websites en het daar beschikbare materiaal, maar antwoord op concrete vragen is daar in eerste instantie niet te verwachten. Wie nog niet de beschikking heeft over een bijbelprogramma vindt in de categorie software enkele zinvolle verwijzingen (met name naar Online Bible, Theophilos en Sword). Ook www.co.nl heeft in de rubriek voor predikanten veel studiemateriaal (veel klassieke teksten en ook een verbinding naar een virtuele archeologische reis door Israël) te bieden.

Tenslotte biedt het internet mogelijkheden voor directe communicatie met andere bijbellezers via speciale nieuwsgroepen. Wie zich aanmeldt via <http://groups.yahoo.com/group/leesrooster/> kan meelesen en meedenken met voorgangers die hun ideeën, vragen en antwoorden uiten over de bijbelteksten die de komende zondag op het rooster staan. Er zijn vele nieuwsgroepen op het internet over de bijbel. Het is soms onthutsend om te zien hoe mensen daarin met de bijbel en met elkaar omgaan. Over de bijbel zelf word je niet zoveel wijzer en al helemaal niet over de tekst waarmee je zelf bezig bent. De hoogste tijd dus om het apparaat even uit te zetten en rustig in de bijbel te gaan lezen.

